

Opis a pestovanie jedľovcov

Jedľovec (*Tsuga*) je rod rastlín z čeľade borovicovité . Zahŕňa 8-10 druhov prirodzene sa vyskytujúcich v Severnej Amerike a východnej Ázii. U nás sa mu darí v akejkoľvek v pôde a na akomkoľvek stanovišti. Je to nenáročný strom. Jedľovce sú vždyzelené stromy tvoriace široko kužeľovitú korunu s pôvabne ohnutými vetvami s prevísajúcimi vetvičkami. Ihlice sú krátke, ploché, rôzne dlhé. Ich farba je zelená, pričom spodná strana je belavá. Sú podobné ihličím tisov. Na koncoch konárov sa nachádzajú drobné, vajcovité šišky. Stromom sa najlepšie darí v polotieni, znesú však tiež aj slnečné stanovisko. Na slnečnom stanovišti si však žiadajú vlhkú, dobre priepustnú pôdu. Nedarí sa im ale vo vápenatú pôde.

Zoznam druhov:

- *Tsuga canadensis* - jedľovec kanadský
- *Tsuga Carolinian* - jedľovec karolinský
- *Tsuga chinensis* - jedľovec čínsky
- *Tsuga diversifolia* - jedľovec rôznoлистý
- *Tsuga dumosa* - jedľovec himalajský
- *Tsuga forrestii*
- *Tsuga heterophylla* - jedľovec západný
- *Tsuga* × *Jeffreyi*
- *Tsuga mertensiana*
- *Tsuga schneideriana* †
- *Tsuga sieboldii* - jedľovec Sieboldov .

Jedľovec kanadský

(*Tsuga canadensis*), niekedy nazývaný tiež tsuga kanadská je 25-30 metrov vysoký ihličnatý strom pôvodom zo Severnej Ameriky. Koruna je široko kužeľovitá, hnedastá kôra je šupinatá so stúpajúcim vekom hlboko popraskaná. Vetvičky sú sploštené, žltohnedé farby, Spodná časť ihličia je modrá s dvoma širokými a zreteľne viditeľnými stomatálnymi pásmi, zatiaľ čo vrchol je lesklý zelený až žltozelený. Okraje sú veľmi mierne ozubené, najmä v blízkosti vrcholu. Ihličie sa môže za veľmi horúceho počasia spáliť, dlhšie sucho môže byť pre strom smrteľný. Pôvodný areál rozšírenia zahŕňa východnú časť Severnej Ameriky, kde rastie na

tienistých a vlhkých miestach, od nížin vystupuje až do výšky 1 700 m. Po roku 1730 začal byť vysádzaný po parkoch v Európe. Z mäkkého dreva jedľovca sa v severnej Amerike vyrába papier a slúži pri výrobe infrakabín.

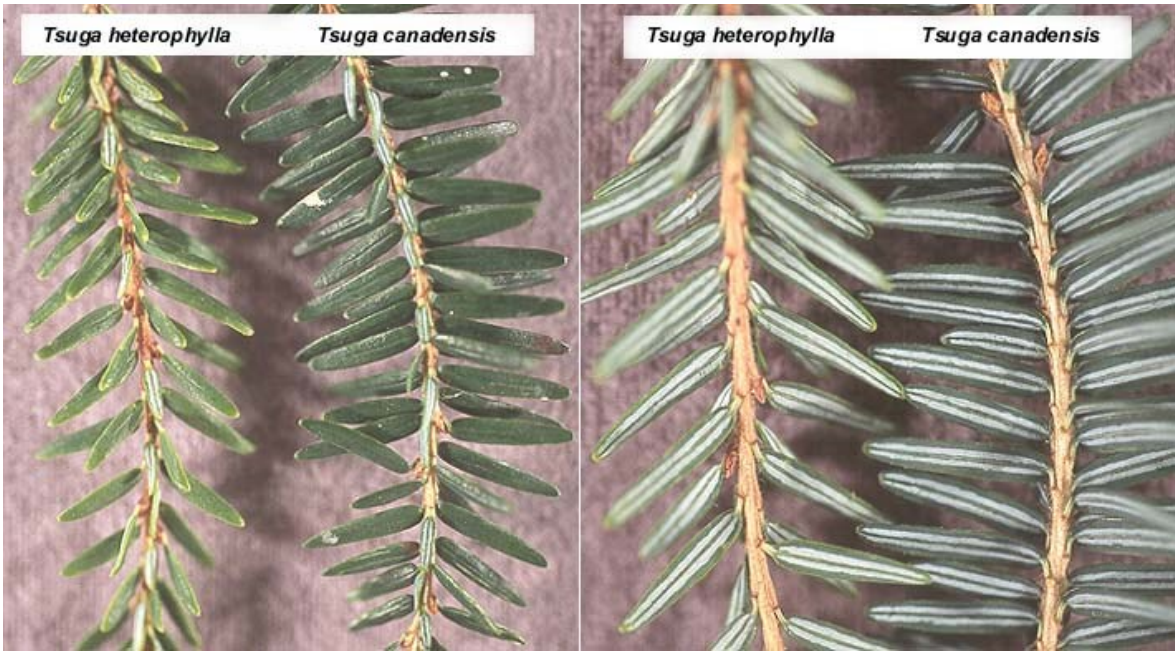
Jedľovec západný, *Tsuga heterophylla*

Mohutný, stálezelený ihličnan, ktorý dorastá do výšky 50 až 70 metrov, výnimočne 78 metrov, s priemerom kmeňa vyše 2,7 metra. Je to najväčší druh z rodu jedľovcov. Jeho prirodzeným prostredím je západné pobrežie Severnej Ameriky, pričom na severozápade

siaha až po polostrov Kenai na Aljaške a na juhovýchode po okres Sonoma County v Kalifornii. Vyskytuje sa v dažďových pralesoch mierneho pásma, no nikde nezasahuje viac ako 100 kilometrov do vnútrozemia. Koruna úzko kužeľovitá, kôra šedohnedá, šupinatá. Ihličie je 5-23 milimetrov dlhé a okolo dvoch milimetrov široké, v priereze veľmi ploché so zubatým okrajom a ostrou špičkou. Na hornej strane je tmavo zelené, na spodnej strane má dva biele pruhy prieduchov, ktoré sú oddelené tenkou zelenou žilkou. Jedľovec západný je druh, ktorý veľmi toleruje tieň; medzi stromami severozápadu USA sa mu môže vyrovnáť iba tis západoamerický. Prvotný rast je pomalý, po jednom roku dospeje semenáčik do výšky troch až piatich centimetrov a v ďalšom roku vyrastie o desať až dvadsať centimetrov. Do výšky štyridsiatich až päťdesiatich metrov pokračuje vo svojom raste rýchlosťou 30-40 cm ročne. Strom je pestovaný v záhradách ako okrasná drevina. Jemné nové ihličky môžu byť žuté alebo použité do horkého čaju, ktorý má potom väčší obsah vitamínu C. Kôra má vysoký obsah tanínu. Natívne národy ju používali ako činidlo, pigment a čistiaci roztok. Rôzne kmene používali kôru na farbenie sietí na chytanie rýb, výsledný zafarbený odtieň bol neviditeľný pre ryby. Drevo je stredne ťažké a pomerne ľahko sa vyrezáva (lyžice, hrebene).

Rôzne variety vyšľachtených jedľovcov v záhradách

